

Tribuna

La pobresa energètica

FRANCESC ROIG
QUERALTPresident de
Càritas Catalunya

La pobresa energètica és la incapacitat d'una llar per fer front al cost de les seves necessitats energètiques més bàsiques.

La pobresa energètica no ha estat solament deguda a la caiguda dels ingressos familiars, producció i consum provocada per la crisi econòmica del 2008, sinó que causes estructurals prèvies, com ara els baixos nivells d'eficiència energètica del parc d'habitatges, els increments dels preus dels subministraments bàsics autoritzats pel Govern i les persistents condicions de desigualtat i pobresa experimentades per moltes llars.

La pobresa energètica té una major incidència en les llars en les quals la persona principal té un baix nivell educatiu; està a l'atur o depèn d'altres prestacions; té un contracte temporal; està soltera, vídua o divorciada; o prové d'un país de fora de la Unió Europea, així com en el cas de les famílies monoparentals.

Tant des del Govern català com des de moltes altres organitzacions de la societat civil s'han reclamat tot un seguit de mesures destinades a ajudar les persones i les famílies que pateixen aquesta problemàtica. Concretament, el Govern de la Generalitat de Catalunya va aprovar la Llei 24/2015, del 29 de juliol, de mesures urgents per afrontar l'emergència en l'àmbit de l'habitatge i la pobresa energètica. Alguns dels articles d'aquesta llei van ser suspesos pel Tribunal Constitucional.

Davant aquest problema que afecta milers de persones arreu de Catalunya, el Síndic de Greuges de Catalunya creu essencial superar la consideració de la persona com a simple client d'una empresa subministradora per avançar cap a la consideració de la persona com a titular d'un dret subjectiu als subministraments bàsics a un preu assequible per a tothom.

Per la seva banda, les administracions catalanes s'han unit per lluitar contra la pobresa energètica, un infortuni que està afectant seriosament les famílies més vulnerables i que, en alguns casos, podrien haver-se evitat com per exemple el lamentable cas de Reus en què va morir una persona de 81 anys a causa de l'incendi ocasionat per una espelma.

En aquest afany per solucionar aquesta adversitat, les administracions demanen que les companyies subministradores d'electricitat i de gas cobreixin com a mínim el 50% de la despesa que ge-

nera la pobresa energètica i que, en el cas que no ho fessin, caldria sancionar-les per l'incompliment de la Llei 24/2015, que fa referència concretament al fet que les companyies han d'arribar a acords amb les administracions per tal

Cal reduir l'IVA que s'aplica a l'energia, que és del 21%, i equiparar-lo al de l'aigua, que és el 10%

de protegir les persones en risc d'exclusió residencial. Aquesta part no està suspesa pel Tribunal Constitucional.

D'altra banda, segons Consumidors en Acció (FACUA), l'actual decret llei pactat pel Partit Popular (PP), Partit Socialista Obrer Espanyol (PSOE) i Ciutadans no aporta cap mesura que freni la pobresa energètica, ni tampoc

dóna cap garantia que estableixi les futures bases de la fi del problema, ja que no deixa clar si seran les elèctriques les que assumiran els costos de les factures impagades per les famílies protegides per la prohibició dels talls de llum o, ans al contrari, com pretenen les companyies, es traslladarà aquesta responsabilitat als ajuntaments i a les comunitats autònomes.

Per tots aquests motius Càritas Catalunya sintetitza en tres punts el seu posicionament sobre les mesures a aplicar contra la pobresa energètica: El compliment de la Llei 24/2015; la millora de la gestió (la Generalitat de Catalunya va pressupostar durant el 2015 uns 5 M€ per ajuts directes destinats a pagar factures energètiques i només es van gastar 1,2 M€ en la corresponent convocatòria pública, menys de la quarta part del total disponible, a causa de la complexitat dels procediments i la impossibilitat de complir alguns dels requisits exi-

gits), i en tercer lloc cal afrontar les arrels que causen la pobresa sense qualificatius, no tan sols l'energètica.

Pel que fa a l'anomenat bo social –que és el descompte d'un 25% per a pensionistes amb la pensió mínima, famílies nombroses i famílies amb tots els seus membres a l'atur– no s'acaba de solucionar el problema de les famílies més afectades, que veuen encara més agreujada la situació per la pujada –gairebé sense precedents– del preu de la llum.

A més a més, en el cas de famílies o persones ateses per Càritas, no només hi ha persones grans que viuen soles, sinó també famílies senceres que comparteixen pisos en situació d'infrahabitatge amb altres famílies; que viuen rellogades, en barraques o en cases abandonades... Un problema bastant allunyat de les solucions i dels perfils que es plantegen.

Des de diferents plataformes de la societat civil es demana, en primer lloc, la denominada tarifa social, regulada en funció de la renda; en segon lloc, que els costos els assumeixin les empreses elèctriques. També es defensa que no s'efectuïn talls de subministrament a les llars vulnerables sense la comprovació prèvia dels serveis socials municipals. Finalment, també es proposa que, en general, s'apliqui un IVA reduït als subministraments elèctrics, ja que actualment està en el 21%, i caldria assimilar-ho al 10% de l'aigua.

Si es portessin a terme aquestes mesures, podem estar segurs que contribuiríem a millorar la situació de moltes persones, sobretot durant els mesos més freds. Ens cal seguir lluitant per contrarestar la pobresa creixent que, ara per ara, ja afecta un 19% de la població de Catalunya.

GALERIA DE TARRAGONINS DISTINGITS

El mecenes del Port de Tarragona

APUNTS BIOGRÀFICS
REALITZATS PER:

JORDI MORANT I CLANXET

El cognom procedeix del Pallars, tot i que va néixer a Tarragona. De gran desenvolupa activitat comercial i filantròpica en favor de Tarragona. Viu al palauet del carrer dels Cavallers, que posteriorment es converteix en una casa noble decorada per Josep Flaugier i convertida en museu. Castellarnau es casa amb M. An-

tònia de Camps i Font, de Giròna el 1785. Fou Enginyer Agrònom de mines. Sobresortí amb el mecenatge de la construcció del port de Tarragona. Va ser regidor perpetu, cavaller del Reial Orde de Carles III, procedent de la noblesa, i amb forta personalitat i prestigi. Feu grans préstecs a fi de poder començar les obres del port sense haver d'esperar el producte dels arbitris. S'autoritza, per reial ordre de 1790, a prendre diners a préstec en quantitats més o

menys equivalents al càlcul que s'havia fet del rendiment dels arbitris de la sal, la carn i el peix. La principal font de finançament de les obres del moll en el període de temps que va del 1790 al 1800.

La noblesa amb els ministres, majordoms i dignataris s'allotjaren a les cases del carrer d'en Granada del passeig de Sant Antoni. Els immobles es comunicaven tots i els propietaris temporalment deixaren les seves estances. Tot anà a compte

de l'Estat. Casa Canals allotjà els monarques i les cuines s'instal·laren al convent dels Mercaderis.

Castellarnau fou diputat a les Corts de Cadis els anys 1810-11 per la noblesa. Viu la Guerra del Francès, marxa de Tarragona cap al Pirineu tornant després del setge. El patrici intervé a la junta de l'Escola de Belles Arts de la Ciutat i en la construcció de la carretera Tarragona-Lleida. Un carrer de la Part Baixa porta el seu nom.

Josep Anton de
Castellarnau
(Tarragona, 1763-1845)
Propietari del Port